

»φάρμακα καὶ τὰ μίγματα πωλοῦντας ἱατρνεύειν μᾶλλον δὲ
»ὅλως οὐθέν ὁ τοιοῦτος σοφιστὴς διαφέρει τῆς Ὀμηρικῆς ὄρ-
»νιθος ὅ,τι ἂν λάβοι, τοῖς μαθηταῖς, ὥσπερ ἀπτήσι νεοττοῖς
»διὰ τοῦ στόματος προσφέρων».

«Κακῶς δὲ τε οἱ πέλει αὐτῶ»,

»μηδὲν εἰς ὄνησιν οἰκεῖαν ἀκαδιδόντι, μηδὲ καταπέπτωτον
(τῶν λαμβανομένων)».

(Πλούταρχ. Ἠθικ. ε'. Πῶς ἂν τις αἰσθοίτο ἑαυτοῦ προκόπτον-
τος ἐπ' ἀρετῇ. Τόμ. Α' σελ. 183 τῆς ἐν Λειψίᾳ στερεοτύπου
ἐκδ. τοῦ 1829).

§ 5'. Ὅταν οὖν ἐν μεγάλαις καὶ ὑψηλαῖς ἐπιστημονικαῖς
θεωρίαις ἀναστρεφώμεθα, μὴ λαμβάνωμεν ἀμέσως καὶ ἐπι-
πολαίως τὰς ἐπιστημονικὰς ἀρχὰς (les principes) μεγάλου
τινὸς ἐπιστήμονος, ὡς π. χ. τοῦ μεγάλου φυσιοδίφου Δαρβί-
νου, ἢ τοῦ Γάλλου φιλοσόφου Αἰγούστου Konte «τῇρ Θετι-
κῇ, λεγομένῃ, Φιλοσοφίᾳ» (la philosophie positive),
καὶ οὕτως ἐπ' αὐτῶν ἐποικοδομῶμεν πᾶν ὅ,τι ἀδόκιμος ἐστὶ ἐν
ταῖς ἐπιστημονικαῖς ἀναστροφαῖς διάνοια δύναται ἐξ ἀπειρίας
νὰ ἐποικοδομηθῇ. Οὕτε νὰ ἐπιδιδώμεθα πρέπει εἰς ἐπιδείξεις
ματαιάς, καὶ ἀπορίας δῆθεν ἐπιστημονικὰς προβάλλοντες εἰς
ἐριδας νὰ ἐξοκεῖλωμεν, πράττοντες ἀκριβῶς πᾶν ὅ,τι ὁ μέγας
Πλούταρχος ἀναφέρει ἐν τοῖς ἐπομένοις: «οὐκ ἐστὶ δὲ μικρόν,
καὶ περὶ τοὺς λόγους μεταβολή. Πάντες γάρ, ὡς ἀπλῶς
λεῖπειν, οἱ ἀρχόμενοι φιλοσοφεῖν, τοὺς πρὸς δόξαν διώκουσι
μᾶλλον, οἱ μὲν, ὥσπερ ὄρνιθες, ἐπὶ τὴν λαμπρότητα τῶν φυ-
σικῶν, καὶ τὸ ὕψος, ὑπὸ κουφότητος καὶ φιλοτιμίας καταί-
νοντες· οἱ δ', ὥσπερ τὰ σκυλάκια, φησὶν ὁ Πλάτων, τῷ ἔλ-
κειν καὶ σπαράττειν χαίροντες ἐπὶ τὰς ἐριδας καὶ τὰς ἀπο-
ρίας καὶ τὰ σοφίσματα χωροῦσιν· οἱ δὲ πλεῖστοι τοῖς διαλε-
κτικαῖς ἐνδύντες εὐθὺς ἐπισιτίζονται πρὸς σοφιστεῖαν· ἔνιοι
καὶ χρεῖας καὶ ἱστορίας ἀναλεγόμενοι περιίσσιν, ὥσπερ
»Ἀνάχαρσις ἔλεγε, τῷ νομίσματι πρὸς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ ἀ-
ριθμεῖν χρωμένους ὄραν τοὺς Ἕλληνας, οὕτω τοὺς λόγους πα-
ραριθμοῦντες καὶ παραμετροῦντες, ἄλλο δ' οὐδὲν εἰς ὄνησιν
»ἀπ' αὐτῶν τιθέμενοι. (Πλούταρχ. Ἠθικ. ἐνθ' ἄνωτέρω σελ.
180). Ὅθεν πρὸς ἀποφυγὴν τούτων πάντων δέον μὴ ἐπισπεύ-
δειν, ἀλλ' ἐφεκτέον, ἕως ἂν ἡ κρίσις ἡμῶν κατὰστασιν ὑγιει-
νὴν λάβῃ καὶ οὕτω χωρήσωμεν εἰς τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ
θεωρήματα ἀραρότως, ὡς ὁ δεινὸς περὶ τὰ τοιαῦτα Πλούταρ-
χος ἐν τοῖςδε ἀποφαίνεται: «συμβαίνει δὴ τὸ τοῦ Ἀντιφά-
νου, ὡς τις εἶπε τῶν τοῦ Πλάτωνος συνήθων· ὁ γὰρ Ἀντι-
»φάνης ἔλεγε παίζων, ἐν τινὶ πόλει τὰς φωνὰς εὐθὺς λεγομέ-
»νας πῆγνυσθαι διὰ τὸ ψῦχος, εἴθ' ὕστερον ἀνιεμένων ἀκούειν
»θέρους, ἃ τοῦ χειμῶνος διελέχθησαν· οὕτω δὲ τῶν ὑπὸ Πλά-
»τωνος ἔφη νέοις οὐσι λεχθέντων, μόλις ὅψι τοὺς πολλοὺς αἰ-
»σθάνεσθαι γέροντας γενομένους. Καὶ πρὸς ὅλην δὲ τοῦτο τὴν
»φιλοσοφίαν πεπόνθασι, ἄχρις οὗ κατὰστασιν ὑγιεινὴν ἢ
»Κρίσις λαβοῦσα, τοῖς ἥθος ἐμποιεῖν καὶ μέγεθος δυναμέ-
»νοις ἀρξεται συμφέρεσθαι, καὶ ζητεῖν λόγους, ὧν, κατὰ
»τὸν Αἰσώπον, εἶσω μᾶλλον ἢ ἔξω, τὰ ἔχρη τέτραπται».
(Πλούταρχ. Ἠθικ. ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 181).

§ γ'. Εὐχῆς ἔργον λοιπὸν τῶν σοφῶν τοῦ συνετοῦ Πλουτάρ-
χου συμβουλῶν ἀντέχεσθαι τοὺς Ἕλληνας πρὸ πάντων, ὅπως
ἀντάξιοι ἀπόγονοι τῶν σοφῶν ἡμῶν προγόνων ἀναδειχθώμεν
ἐν ταῖς ἐπιστημονικαῖς ἐρευναῖς· καταλάβωμεν δ' ἐπαξίως τὴν
προσέκουςαν ἡμῖν θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἐξηγουεμένων ἐ-
θνῶν, καὶ ἀρθώμεν εἰς τὸ ἀνάλογον ἐπιστημονικὸν ὕψος, ἐφ' ᾧ
ἤρθη εὐτυχῶς ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος κατὰ τὴν σημερινὴν
στάσιν τῆς ἐπιστήμης· ἀρθήσεται δ' ἔτι συνωδὰ ταῖς ἀρχαῖς
τοῦ λόγου, τοῦ ἀπείρου λόγου, ὑφ' οὗ τὸ ἀπείρον ἐν ἀπείρῳ
σοφίᾳ ἐκπετάννυται.

Ἐγραφον ἐν Κάμπῳ Ἀβίας. 9 Ἰουνίου 1885.

ΑΘΑΝ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ, σχολάρχης.

Ο ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΚΟΥΝΩ

Ὁ Κάρολος Γκουνῶ ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῇ 17 Ἰουνίου
1818. Ἐνυμφεύθη μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ διασέμου συνθέ-
του καὶ κλειδοκυμβαλιστοῦ Zimmermann, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν
καὶ θυγατέρα. Διατελεῖ μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου, εἶνε ταξιαρ-
χης τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς καὶ διευθύνων ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη τὸ
Ὁρδεῖον τῶν Παρισίων.

Πολλὰ καὶ ποικίλα εἰσὶ τὰ ἔργα τῆς εὐφραντάστου καὶ πε-
ριπαθοῦς αὐτοῦ μουσικῆς φαντασίας μολοντί οἱ γονεῖς αὐτοῦ
καὶ πρωτίτως ἡ μήτηρ του προσεπάθησαν διὰ μυρίων μέσων
καὶ προτροπῶν νὰ παρακωλύσωσι τὴν ἀκατάσχετον αὐτοῦ
κλίσιν πρὸς τῆς μουσικῆς, ὑποθέσαντες ὅτι ἐὰν σπουδάσωσι
τὸν υἱὸν αὐτῶν εἰς τὸν τότε διάσημον καθηγητὴν τῆς μου-
σικῆς κ. Peicha, παρ' ᾧ διαμένων ἤθελεν ἀποθαρρυνθῇ καὶ
διατεθῇ κατὰ τέχνης πλήρους πικριῶν, δυσυπερβλήτων δυσ-
χεριῶν καὶ ἀπογοητεύσεων. Μετέβησαν παρ' αὐτῷ καὶ ἐξη-
γήσαντες τὸν σκοπὸν τῶν παρέδωκαν τῷ διασήμῳ καθηγητῇ
τὸν αὐτῶν υἱόν· ὁ κ. Peicha ἐπὶ τῇ παρουσιασθείσῃ ταύτῃ
εὐκαιρίᾳ, καθ' ἣν ἡδύνατο νὰ δοκιμάσῃ μέχρι τίνος σημείου
δύναται τις νὰ προσγάγῃ ἐν μεγάλῃ δόσει καὶ ἀκινδύνως τὴν
διδασκαλίαν τῆς ὑπ' αὐτοῦ κατ' ἴδιον σύστημα ταξινομη-
μένης μουσικῆς.

Ὁ νέος Κάρολος δεκαετῆς τότε μόλις ὑπῆρξε διὰ τὸν κ.
Peicha τὸ ὑποκείμενον, ἀφ' οὗ περὶ πειράματος προέκειτο, ὅ-
περ ἐπὶ δύο ἔτη συντόμως κατεγίνετο νὰ διδάξῃ οὗτος καὶ
τελειοποίησιν εἰς τὴν τέχνην, ἐπιβαλλὼν αὐτῷ τὰ βαρύτερα
τῶν μαθημάτων, ἀλλ' ὁ νέος Κάρολος ἀκατάβλητος, ἀποφα-
στικός, καὶ οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τὰς τοιαύτας δοκιμασίας ὑπο-
λαμβάνων ἐχώρει πάντοτε ἐκεῖ ὅπου ἡ θεία ἔμπνευσις τὸν ὠ-
δήγει. Μετὰ δύο ἔτων παρὰ τῷ κ. Peicha διδασκαλίαν κα-
τετάχθη εἰς τὸ Ὁρδεῖον καὶ ἐπὶ τὰ πρόσω ἀείποτε χωρῶν,
τὸ 1837 ἐκέρδησε τὸ δεύτερον μέγα βραβεῖον καὶ τὸ 1839
τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς Ῥώμης διὰ τὴν ὥρμιαν αὐτοῦ τριψυ-
δίαν «Φερνάνδος». Μετὰ τινὰ χρόνον ἐπανελθὼν εἰς Παρι-

σίους ὁ Κάρολος Γκουνώ διωρίσθη ἐν τινὶ ἐκκλησίᾳ κλειδο-κυμβαλιστῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ χοροῦ, ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐπὶ πενταετίαν ὅλην διατελέσας συνέθετο δώδεκα λειτουρ-γίας καὶ πλεῖστα ὅσα ἐκκλησιαστικὰ ἔσματα, ἀλλὰ πάντα δυστυχῶς ἀπώλοντο καὶ οὐδεμία ἐλπίς περὶ τῆς εὐρέσεως αὐτῶν ὑπάρχει. Ἡ Σαπφώ, μέγα δίπρακτον μελόδραμα, ὑ-πῆρξεν ἡ ἐμφάνισις τοῦ Γκουνώ εἰς τὸ θέατρον τοῦ Grand Opéra.

Τὴν Σαπφώ διεδέχθησαν εἰς τὸ θέατρον αἱ διὰ τὴν τρα-γωδίαν «ὁ Ὀδυσσεὺς» ποιηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Πονσάρ ψοδαί, τὸ δὲ κοινὸν ἐπευφήμησε τὰς τόσον θεσπεσίας διὰ τε τὸν ρυθμὸν καὶ τὰς διακυμάνσεις τῶν τόνων ψοδὰς ταύτας, κυριώτατα δὲ τὸν θελκτικώτατον χορὸν «τῶν Ἀπίστων Δούλων».

Τὸ 1854 ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ θέατρον «ἡ Αἰμο-σταγῆς Καλογραία» μελόδραμα, ὅπερ ἀνύψωσε τὸν Γκουνώ εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα τῶν γάλλων μουσουργῶν.

Μετὰ τοῦτο ἀνεβιβάσθη ὁ «Ἀκούσιος Ἰατρός», ἡ τερψί-θυμος αὕτη κωμωδία τοῦ ἀθανάτου Μολιέρου, ἡ μουσικὴ τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἀνταξία τῆς δόξης τοῦ μεγάλου κωμωδοποιῦ καὶ τῆς φήμης τοῦ ἀνατέλλοντος συνθέτου.

Ὁ Ῥωμαῖος καὶ ἡ Ἰουλίᾳ, ἡ Moreille, ἡ βασίλισσα τοῦ Σαμπᾶ, μελόδραμα πεντάπρακτον δοθὲν εἰς τὴν Μουσικὴν Ἀκαδημίαν, ὁ Cing-Mars τετράπρακτον κωμικὸν μελόδραμα, τὰ χορικά ἔσματα τῆς κωμωδίας τοῦ Λεγονβέ αἱ δύο βρ-σίλισσαι, ἡ Callia, μεγάλη πατριωτικὴ ψοδὴ ψαλεῖσα τὸ πρῶ-τον ἐν Λονδίῳ καὶ εἶτα ἐκτελεσθεῖσα ἐν Παρισίοις κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς ἐταιρίας τῶν συναυλιῶν τοῦ Ὠδείου καὶ ἐν τοῖς θεάτροις τοῦ Κωμικοῦ Μελοδράματος καὶ τοῦ Grand O-pera, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ Ἰωάννα Δ' Ἀρκ, τὰ τρία φυλλάδια μελωδιῶν, αἱ Ὀρφικαὶ ψοδαί, αἱ πλεῖσται ἄνευ ποιήσεως, ρω-μαντικαὶ συνθέσεις διὰ κλειδοκύμβαλον, ἡ Biondina, τὸ ἐκ δώδεκα ἔσμάτων συνιστάμενον τοῦτο ποίημα, ἡ τελευταία λειτουργία, ἡ πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀγίας Κα-κηλίας κατὰ τὴν εὐεργετικὴν τῆς Ἐταιρίας τῶν μουσικῶν καλλιτεχνῶν συντεθεῖσα, ἡ λειτουργία τῶν νεκρῶν, ἡ στε-φθεῖσα δι' ἐνθουσιώδους ἐπιτυχίας ἐν ταῖς χειμεριναῖς ἱππο-δρομίαις κατὰ τὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ τοῦ συνθέτου ἐκτέλεσιν της, κτλ. κτλ. εἶνε τόσοι τίτλοι ἐξόχων ἔργων ποι-κιλοῦφών, ἀναζωογονούντων εἰς πάντων τὰ πνεύματα τὰς γλυκυτέρας καὶ γοητευτικώτερας ἀναμνήσεις καὶ τὰς ἡδονι-κωτέρας ἐντυπώσεις, ὅσας δύναται νὰ παραγάγῃ ἡ μουσικὴ. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν ἀξιωματικὴν ἡμέραν τῆς 19 Μαρ-τίου 1859 ἐπαίχθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Λυρικοῦ θεάτρου κωμικὸν τι μελόδραμα, ὅπερ μεταρρυθμισθὲν βραδύτερον εἰς μέγα μελόδραμα καὶ μεταφρασθὲν εἰς πλείστας γλώσσας, ἔ-μελλε νὰ γοητεύσῃ πάσας τὰς καρδίας ἐκείνας ὅσαι εἶνε εὐ-πρόσιτοι εἰς τὰς λεπτοτάτας ἐκείνας τρυφερότητας τῶν ἡδυ-τάτων τόνων τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ ἔρωτος. Εὐκόλως μαν-τεύει τις, ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Faust, ἐν ᾧ ἡ Miolan Carvallo ἔδρεψε τὴν δόξαν τῆς κορωνίδος τῆς φήμης της,

θαυμασίως δημιουργήσασα τὸν ἀξιολάτρευτον χαρακτήρα τῆς Μαργαρίτας.

Ἡ παράστασις τοῦ Faust ἀπεφασίσθη μετὰ μεγάλους ἐν-δοιασμοὺς καὶ ἐμβριθεῖς καὶ ἐπιπόνους μελέτας. Τὸ ἔργον τοῦτο ἐγένετο εὐμενῶς ἀποδεκτόν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐξεγείρῃ τὸν ἐνθουσιασμόν.

Ἀπὸ τῆς ἀξιωματικῆς ἐκείνης παραστάσεως, παρῆλ-θεν ἡδὴ ἱκανὸς χρόνος, δύναται τις ἀσφαλῶς νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ Faust ἔζησε καὶ θὰ ζῇ, ἐν ὅσῳ πάλλουσι καρδίαι εἰς τὰ ἀνθρώπινα στήθη καὶ ἐφ' ὅσον ἡ μουσικὴ σκοπὸν θὰ ἔχῃ νὰ ἐκφράζῃ διὰ τῶν ἡδέων καὶ γοητευτικῶν τῶν ἤχων ἁρμονιῶν τὰ ποιητικὰ αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ πᾶν ὅ,τι κεκτῆμεθα ἐν ἑαυτοῖς ἄριστον καὶ ὕψιστον.

Τοιοῦτος ὁ Κάρολος Γκουνώ, τὰς πλείστας περὶ τοῦ ὁποίου ἱστορικὰς σημειώσεις ἤρρανίσθημεν ἐκ τοῦ ἀρίστου ἐθνικοῦ Ἡ-μερολογίου «Ποικίλη Στοά».

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Νεανίας τις ἐκ τῶν διακρινόμενων ἄλλοτε ποτε μεταξὺ τῶν ἐμπόρων τῆς Βαγδάτης, ἐκάθητο ἡμέραν τινὰ ἐν τῷ Κα-ταστήματι αὐτοῦ ὅτε νεάνις εὖσωμος καὶ ὠραιότητι πλουσίως ἐνδεδυμένη εἰσῆλθεν ἐν αὐτῷ καὶ ἐρωτῶσα περὶ τινῶν κομψο-τεχνημάτων, παρετήρησε μετ' ἐνδομύχου ἐκπλήξεως ἐπί-γραμμά τι ὅπερ εἶχεν ἀναρτήσῃ ὁ νέος ἔμπορος ἐπὶ τῆς θύ-ρας· τὸ ἐπίγραμμα ἐπηύξησε τὴν περιέργειαν τῆς νεανίδος καὶ πλησιάσασα ἀνέγνωσε μετὰ πικροῦ μειδιάματος τοῦτο· «Ἡ πανουργία τοῦ ἀνδρὸς εἶναι ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ἀνωτέρα τῆς πανουργίας τῆς γυναικός»· ἡ ὠραία μας Ἀδελφὴ μετ' ὀ-λίγα λεπτὰ ἀνεχώρησεν ὑποτονθορίζουσα, «μὰ τὸν πέπλον μου ὁ ἄνθρωπος οὗτος θὰ γίνῃ θῦμα τῆς γυναικείας πανουρ-γίας», τὴν ἐπομένην ἡ Ἀδελφὴ ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν τεσσάρων αὐτῆς θεραπαινίδων ἐπεσκέψατο καὶ αὕτις τὸν νεανίαν ἐν ἀφῶ ἠρώτησε περὶ τινῶν ἀντικειμένων ἅπερ οὗτος εἶχεν ἐκθέσει ἐν τῷ καταστήματί του καὶ ἠγόρασε ταῦτα, λέγει αὐτῷ μετὰ τόνου ἠχηροῦ καὶ εἰσδύοντος μέχρι τοῦ ἀποτάτου μυχοῦ τῆς καρδίας του, τὰ βλέμματά σου φίλε μου προδίδουσι τὴν ψυ-χικὴν ταραχὴν σου ἐπὶ τῇ θῆξ μου καὶ αἱ παρειαὶ σου ἀνα-δίδουσι τὸν ἐν σοὶ ἀναπτυχθέντα πόθον, ἐν τούτοις δὲν θὰ πι-στεύσης ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σου σὲ ἀπατοῦν καὶ ἡ καλλονὴ μου εἶναι φενάκη, καὶ ἀνασύρουσα συγχρόνως τὸν μακρὸν αὐτῆς πέπλον προσεπιλέγει αὐτῷ, «τὸ πρόσωπόν μου ὅπερ τὴν στιγ-μὴν ταύτην ἴσως νομίζεις ὠραῖον ὡς τὴν πανσέληνον καὶ οἱ βραχίονές μου οὗτοι πίστευσον ὅτι εἰσὶ κατεστραμμένοι ὑπὸ τῆς εὐφλογίας, καὶ ὁ εἰς τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀπώλεσεν ἐκ ταύ-της τὸ φῶς του, τὸ δὲ σῶμά μου ὅπερ ὑπὸ σοῦ θεωρεῖται βε-βαίως ὡς ἄκρον ἄωτον τῆς τελειότητος καὶ τῆς κομψότητος εἶναι κυφόν, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀθλιότητος ταύτης τοῦ σώματός